

TI PAMMANEKNEK NI PROPETA JOSEPH SMITH

Ti Simbaan ni Jesucristo
Dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw

Impablaak ti
Ti Simbaan ni Jesucristo Dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw
Salt Lake City, Utah

© Copyright 1990 by
The Church of Jesus Christ
of Latter-day Saints
All Rights Reserved
The Prophet Joseph Smith's Testimony
in Ilokano (Iluko)
Printed in the United States of America

TI PAMMANEKNEK NI PROPETA JOSEPH SMITH

Naadaw ti sumaganad a pakasaritaan iti nalawag ken napasempaset a paspasamak nga inurnong ni Joseph Smith ken insalaysayna iti bukodna a balikas ti sumagmamano a pasamak a nakaipuonan ti pannakaipatakder ti Ti Simbaan ni Jesucristo Dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw.

Naipasngayak iti tawen ti Apo a sangaribu-walo-gasut-ket-lima, iti maika-duapulo-ket-tallo nga aldaw ti Disiembre, iti ili ti Sharon, probinsia ti Windsor, estado ti Vermont. Pimmanaw ti amak, ni Joseph Smith, Sen. iti estado ti Vermont, ket napan idia Palmyra, probinsia ti Ontario (Wayne itan), iti estado ti Nueva York, idi agtawenak iti sangapulo, wenna agarup a kasta. Immakar idia Manchester a paset met laeng ti probinsia ti Ontario ti amak a kaduana ti kaamaanna iti agarup nga uppat a tawen kalpasan ti isasangpetna iti Palmyra.

Adda idi panawen iti maikadua a tawen kalpasan ti ipapanawmi iti Manchester, a nawarnak ti pammati a mapagsasaritaan iti lugar a nagnaedanmi. Nangrugi kadagiti Metodista, ngem saan a nagbayag sa nagramaram kadagiti amin a sekta iti daya a rehion. Kinapudnona, kasla naaringan ti sibubukel a distrito iti daya, ket dakkal a bilang ti nangbukel iti nadumaduma a gunglo ti pammati, a nangparnuay iti pannakakibur ken pannakasayyasayya dagiti tao, a sumagmamano ti nangipukaw, “Dumnggekayo, dito!” ket ti dadduma, “Dumnggekayo, idia!” Itaktakder ti dadduma ti

pammati a Metodista, Presbitero ti dadduma, ket sumagmamano ti Bautista.

Ta iti baet ti nabuslon nga ayat nga impamatmat dagiti kimmappon kadagitoy agduduma a pammati iti panawen ti ititiponda, ken ti kinaanep nga impakita dagiti pastor, a naregta a mangabbukay itoy karkarna a buya ti napammatian a rikna, tapno kumappon ti amin, a kas iti kapnekanda nga awag, napabus-oyanda a kumappon iti sekta a kayatda—nupay kasta idi umadun dagiti kumappon, sumagmamano iti maysa a grupo ken sumagmamano iti sabali, nagparang a kasla ad-adda a panaginkukuna ngem iti kinapudno dagiti maipagarup a nasayaat a rikna dagiti saserdote ken dagiti kimmappon; gapu ta naparnuay ti dakkal a riribuk ken guranggura; agririri dagiti agpada a saserdote, ken agpada a kimmappon; tapno ti nasayaat a riknada iti tunggal maysa, no adda man, mapukaw a mamimpinsan iti panagsusupanget ti sao ken panagsasait ti agduduma a kapanunotan.

Agtawenak idin iti sangapulo-ket-lima. Naawis ti kaamaan ti amak iti pammati a Presbitero, ket uppat kadakuada ti kimmappon iti dayta a simbaan, dagitoyda—ti inak, ni Lucy; dagiti kabsatko a lallaki a da Hyrum ken Samuel Harrison; ken ti kabsatko a babai a ni Sophronia.

Kadagitoy a panawen ti nalaus a pannakariribuk, saanak a makaidna nga agpampanunot iti nauneg; ngem, nupay nadagem ti riknak ken masansan a makatignay, kimmayakayak latta kadagitoy a grupo, uray no timmabunoak iti sumagmamano a panagtitiponda no ipalubos ti gundaway. Immasideg ti riknak iti pammati a Metodista iti panaglabas ti panawen, ket nakariknaak iti gartem a kumappon kadakuada; ngem nabileg unay ti kulkol ken panagsisinnait ti agduduma a kapanunotan iti pammati, ket adayo a mapasamak iti tao a kas iti kaganusko, ken nakurang ti pamalpalatpatanna iti tattao ken bambanag, a maaddaan iti umno a pangngeddeng no asino ti nasayaat wenno asino ti dakes.

Makulkol no dadduma ti panunotko, nabileg ken kasla di agressat ti pukkaw ken ariwawa.

Iti baet daytoy sinnait ti sasao ken di agressat a panagsisinggalot ti kapanunotan, masansan a kunak iti bagik, Ania ti maaramid? Asino kadagitoy a grupo ti pudno; wenno, agpapadada kadi a biddut? No maysa kadakuada ti pudno, ania kadagitoy, ken kasano ti pannakaammok?

Bayat ti panagsagabak iti nadagsen a parikut a ginubuay ti panagsisinnait dagitoy a grupo ti pammati, basbasaek iti maysa nga aldaw ti Surat ni Santiago, umuna a kapitulo ken maikalima a bersikulo, a mabasa: *No siasino man kadakayo ti agkurang iti kinasirib, padawateno iti Dios, a siwawaya a mangted iti tao, ken saan a mangpabain; ket maitedo kenkuana.*

Awan ti sabali a binatang ti nasantuan a kasuratan a simlep a sibibileg iti puso ti tao malaksid ti inaramid daytoy kaniak iti daydi a kanito. Kas man la simmeksek a napnuan bileg iti amin a rikna ti pusok. Inulit-ulitko a linagip, ta ammok a no makasapul ti tunggal tao iti sirib nga aggapu iti Dios, kasapulak; ta diak ammo ti aramidek, ket malaksid no maaddaanak iti nalawlaw a pannakaawat, diakto pulos ammo; gapu ta aggigidiat ti pannakaawat dagiti mannursuro iti pammati dagiti aggigidiat a sekta iti isu met laeng a binatang ti nasantuan a kasuratan a mangdadael iti panagtalek iti panangibanag kadagiti saludsod a kas kalikaguman ti Biblia.

Ti Umuna a Sirmatana

Inkeddengko idi agangay a nasken nga agtalinaedak iti kasipngetan ken pannakariribuk, wenno nasken a surotek ti panangiwanwan ni Santiago, nga, agdawat iti Dios. Inkeddengko idi agangay ti “dumawat iti Dios,” iti pangngeddeng a no ikkana iti sirib dagiti agkurang iti pannakaammo, ket itdenna a siwawaya, ken saan a mangpabain, mabalina a mapagasatanak.

Ngarud, kas maibatay itoy, ti pangngeddengko a dumawat iti Dios, napanak iti kakaywan tapno padasek. Agsapa idi ti nangayed, nalawag nga aldaw iti nasapa a paset ti panagsulbod dagiti bulong iti

maika-sangapulo-ket-walo-ken-duapulo a tawen. Umuna dayta a gundaway iti biagko a nangpadas iti kasta, ta iti baet amin dagitoy a panangngatangata diak pulos pinadas ti nagkararag iti mangngeg.

Kalpasan ti ipapanko iti lugar a pinanggepko a papanan, ken ikikitak iti aglawlaw, ket nakitak a maymaysaak, nagparintumengak ket indatagko ti dawat ti pusok iti Dios. Diak pay narugian no ar-arigen, idi kellaat nga adda naisangsangayan a bileg a nangsallukob kaniak, ket addaan iti nakaskasdaaw a kabaelan a nangrimbaw kaniak a kasla nangsibalud iti dilak tapno saanak a makapagsao. Nabalkotak iti nabengbeng a sipnget, ket simken kaniak iti dayta a kanito a kasla naikeddengen ti kellaat a pannakadadaelko.

Ngem, iti panangibukbokko iti amin a pigsak nga umawag iti Dios a mangilisi kaniak iti bileg daytoy a kabusor a nangsallukob kaniak, ken iti dayta a kanito a sisasaganaakon a rumukma iti pannakapaay ken bay-akon ti bagik a madadael—saan a ti pannakadadael iti arapaap, ngem iti bileg ti pudno a banag iti saan a makita a lubong, nga addaan iti naisangsangayan a bileg a diak pay idi narikna iti sabali a parsua—iti daytoy laeng a kanito a napnuan iti danag, nakitak ti kasla adigi a lawag iti mismo a ngatuen ti ulok, a naranraniag pay ngem iti init, nga in-inut a nagpababa ayingga a nagdisso kaniak.

Nasarakak ti bagik iti saan a nabayag a naisalakan manipud iti kabusor a nanglapped kaniak. Nakitak ti dua a Kinatao idi agdisso ti lawag kaniak, nga artapan ti lawag ken tan-okna ti amin a panangiladawan, a nagtakder iti angin a ngatuek. Maysa kadakuada ti nagsao kaniak, nga inawagannak iti naganko, ket kinunana—intudona ti kaduana—Daytoy ti Ay-ayatek nga Anakko. Dumngegka Kenkuana!

Gagarak ti papanko panagsaludsod iti Apo nga ammuen no ania ti pudno kadagiti sekta, tapno ammok no ania ti surotak. Ngarud, iti saan a nabayag, a naalak ti naan-anay a riknak, ket nakapagsaoak, ket sinaludsodko kadagiti Kinatao a nagtakder iti lawag iti ngatuek, no

*“Kas maibatay itoy . . .
ti panggeddengko a
dumawat iti Dios,
napanak iti kakaywan
tapno padasek.”*

*“Nakitak ti
kasla adigi a lawag
iti mismo a ngatuen
ti ulok.”*

ania kadagiti sekta ti pudno—ken rumbeng a surotak.

Naisungbat kaniak a saanak a kumappon iti ania man kadagitoy, ta biddutda amin, ket kinuna ti Kinatao a nakisao kaniak a makailunod iti Imatangna amin dagiti annurotenda; a narugit amin dagidi a propesor; nga “asidegda laeng kaniak iti bibigda, ngem nakayakay ti pusoda kaniak; isursuroda a doktrina dagiti bilin ti tao: addaanda iti nadiosan a langa, ngem tallikudanda ti bileg nga adda iti dayta.”

Ket pinawilannak manen a kumappon iti ania man kadagitoy; ket adu a banag ti imbagana kaniak, a diak maisurat itoy a kanito. Idi agsubli manen ti naan-anay a riknak, nakitak ti bagik a nakadata, a kumitkita iti langit.

Iti sumagmamano nga aldaw kalpasan daytoy a sirmatak, nairana a naikuyogak iti maysa a mangaskasaba a Metodista, nga aktibo unay iti nasao a makaparegta a pammati; ket, iti pannakisarsaritak kenkuana iti maipanggep iti pammati, naikkanak iti gundaway a mangibaga iti pakabuklan ti sirmatak. Nasdaawak unay iti aw-awidna; nalag-an unay ti panangawatna iti pannakisaok, ngem napnuan isusuppiat, a kinunana, a maipaay amin iti sairo, nga awan dagiti banag a kas iti sirmata wenno paltiing kadagitoy nga aldaw; a naikuyog dagita a banag iti panagpukaw dagiti apostol, ket awanton a pulos ti kas kadagitoy.

Nupay kasta, naduktalak iti saan a nabayag, nangparnuay ti panangisalaysayko iti estoria iti nalaus a gura kaniak dagiti sumagmamano a propesor ti pammati, a nakaipuonan ti nalabes a pannakairurumen, a nagtultuloy nga immadu; ket nupay nakunengak a barito, nga agtawen laeng iti nagbaetan ti sangapulo-ket-uppat ken -lima, barito nga awan ti nasayaat a pagbanagan ti kasasaad ti biagna iti lubong, ngem nakatukay iti imatang dagiti nangato a tao nga umdas a mangriing iti publiko a bumusor kaniak, ken mangpataud iti napait a panangirurumen; ket gagangay daytoy iti amin a sekta—nagbubuligandak amin nga inrurumen.

Isu metten ti gapuna a napasnek ti panangpampanunotko, ken masansan idin, a

karkarna unay iti di am-ammo a barito, nga agtawen laeng iti apaglabes a sangapulo-ket-uppat, ken maysa, pay, nga agrigrigat nga agsapul iti agpaay kenkuana iti inaldaw, ket rumbeng a mapanunot a maysa a tao a naan-anay ti kinapategna a mangawis iti imatang dagiti naindaklan iti kalatakan a sekta ti panawen, ken ti kabaelan a mamataud kadakuada ti espiritu ti kapaitan a panangirurumen ken panangpastidiar. Ngem nakaskasdaaw man wenno saan, ket kasta a talaga, ket masansan a mangipaay iti nakaro a limdo kaniak.

Nupay kasta, pudno unay a nakakitaak iti sirmata. Pinampanunotko manipud idin, a mayarngi unay ti riknak ken ni Pablo, idi ikalakagna ti bagina iti sango ni Ari Agrippa, ket insalaysayna ti napasamak iti sirmatana idi makakita iti lawag, ken nakanggeg iti timek; ngem bassit-usit latta ti namati kenkuana; sumagmamano ti nagkuna a saan a napudno, sumagmamano ti nagkuna nga agmauyong; ket inuy-uyaw ken pinastidiarda. Ngem saan a nadadael dagitoy ti kinapudno ti sirmatana. Nakakita iti sirmata, ammona dayta, ket saan a mabarungti ti amin a panangirurumen iti sirok ti langit; ket uray no gudasendanto pay, ammona latta, ket dinanto malipatan agingga iti maudi nga angesna, nga agpada a nakakita iti lawag ken nakanggeg iti timek a nakisao kenkuana, ket awan ti asino man iti lubong a makabior kenkuana a mangpanunot wenno mamati iti sabali.

Ket kasta met kaniak. Nakakitaak nga agpayso iti lawag, ket nakakitaak iti dua a Kinatao iti tengnga dayta a lawag, ket pudno a kinasaodak; ket nupay nairurumen ken kinaguradak iti panagkunak a nakakitaak iti sirmata, agpayso latta; ket bayat ti panangirurumenda kaniak, ken pinastidiardak, ken nagisawangda iti sinasairo a maibusor kaniak a di met pudno, a nakaigapuan ti panagkunak iti pusok: Apay nga irurumendak iti panagsaok iti pudno? Talaga a nakakitaak iti sirmata; ket asinoak koma a makaparukma iti Dios, wenno apay a kayat ti lubong nga ilibakko

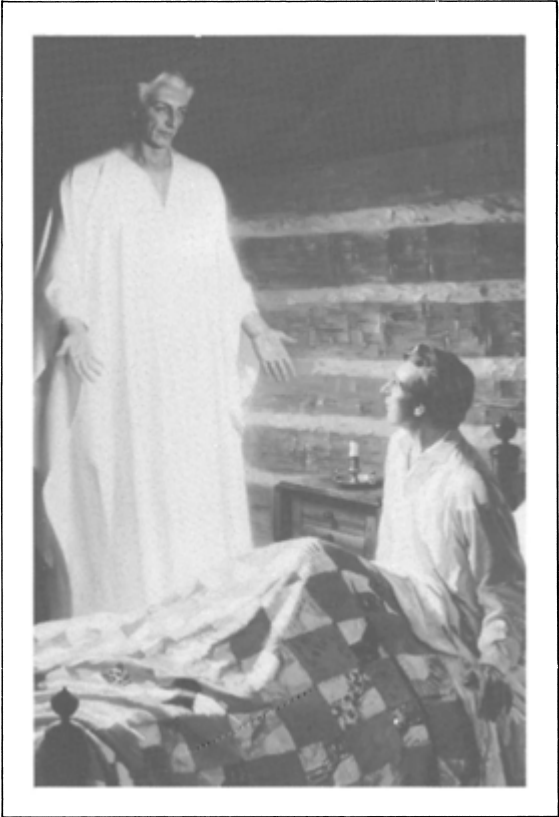
ti pudno a nakitak? Ta nakakitaak iti sirmata; ammok dayta, ken ammok nga ammo ti Dios dayta, ket diak matallikudan, wenna mangpanggep iti kasta; ta ammok a no aramidek ti kasta agbasolak iti Dios, ket mailunodakto.

Napnekkon ti panunotko no maipanggep iti bangking a lubong—a saankon a pagrebbengan ti tumipon kadakuada, ngem ituloyko ketdi ti narugiak agingga a maiturongak manen. Napaneknekak a pudno ti pammaneknek ni Santiago—a mabalin ti tao nga agkurang iti pannakaammo ti dumawat iti Dios, ket maikkanto, ken saan a mapaidaman.

Ti Isasarungkar ni Moroni

Intultuloyko nga inaramid dagiti gagangay a pagrebbengak iti biag agingga iti maika-duapulo-ket-maysa ti Septiembre, sangaribu-ket-walo-gasut-ken-duapulo-ket-tallo, iti amin a panawen a panagtutuok iti nalabes a pannakairurumen iti ima ti amin a kita ti tao, relihioso man wenna saan, agsipud ta intuloyko ti nangipaneknek a nakakitaak iti sirmata.

Bayat ti panawen a nagbaetan ti pannakakitak iti sirmata ken ti tawen a sangapulo-ket-walo-ken-duapulo-ket-tallo—gapu ta napawilanak a kumappon kadagidi nga aldaw iti ania man a sekta ti pammati, ken addaak pay la iti kaganus ti tawenko, ken inrurumen dagiti maibilang koma a gagayyemko ken nangiparikna kaniak iti kinaimbag, ken nangipagarup a naallilawak a manggun-od iti maikanatad ken mannakaawat a wagas a mangisalikan kaniak—nabatiak iti amin a kita ti pannulisog; ken, iti pannakipulapolko iti amin a kita ti gimong, masansan a maikursongak iti minamaag a biddut, ken makaipakita iti kinalupoy ti agtutubo, ken ti kinarasi ti kinatao; a, ladingitek a sawen, nangitunda kaniak iti ibabatok iti sulisog, a basol iti imatang ti Dios. Iti panangipudnok itoy, awan ti nasken a mangipagarup a nakaaramidak iti nadagsen wenna makadurmen a basol. Awan iti kinataok ti panggep a mangaramid iti dayta iti kaano man.

*“Nagparang ti maysa
a Kinatao iti abay ti
katrek . . . ket kinunana . . .
nga adda paaramid ti
Dios kaniak.”*

Kas mayalubog kadagitoy a banag, masansan a mariknak a nagbasolak gapu iti kinalupoyko ken dagiti pagkurangak; idi, iti sardam ti nasao a maika-duapulo-ket-maysa ti Septiembre, idi nakaiddaakon iti kamak iti dayta a rabii, inkagumaak ti nagkararag ken nagdaydayaw iti Mannakabalin a Dios iti pammakawanna kadagiti basol ken kinarasik, ken kasta met iti impaayna kaniak, a makaammo iti pagsaadak kenkuana; ta addaanak iti naan-anay a panagtalek a mangtun-oy iti nailangitan a pakaammo, a kas naaramidkon.

Bayat ti yaawagko iti Dios, natakuatak ti lawag nga agan-anaraar iti siledko, a nagtultuloy a rimmaniag agingga a nalawlawagen ti siled ngem iti tengnga ti aldaw, sa kellaat a nagparang ti maysa a Kinatao iti abay ti katrek, a nakatakder iti angin, gapu ta saan a nasagid dagiti dapanna ti basar.

Nagkawes iti nalawa a roba a naisangsangayan ti kinapurawna. Kinapuraw nga awan ti umartap iti nakitakon ditoy daga; wenna patiek koma nga adda naaramid iti daga a kas iti kinapuraw ken kinaraniagna. Awan ti abbong dagiti dakulapna, kasta met dagiti takiagna, iti ngatuen ti pungupunguanna; kasta met dagiti dapanna, a kas kadagiti gurongna, iti ngatuen ti palaypalayna. Agparang met ti ulo ken ti tengngedna. Natakuatak nga awan ti sabali nga aruatenna malaksid ti roba, gapu ta silulukat, ket makitak ti barukongna.

Saan la a ti robana ti naisangsangayan ti kinapurawna, ngem nailangitan ti pakabuklan ti kinataona nga awan ti makailadawan, ket pudno a kasla iti kimat ti langana. Nalabes ti kinalawag ti siled, ngem saan a kas iti nangkalkot iti kinataona. Iti umuna a panangkitak kenkuana, nagbutengak; ngem in-inut a napukaw ti butengko.

Inawagannak iti naganko, ket kinunana nga isu ti mensahero nga imbaon kaniak ti Dios, ket Moroni ti naganna; nga adda paaramid ti Dios kaniak; a masapul nga agpaay ti naganko kadagiti naimbag ken dakes iti amin a pagilian, kakabsat ken pagsasao, wenna agpadanto a naimbag ken dakes ti sawen ti amin a tao.

Kinunana nga adda libro a naidulin, a naisurat iti balitok a pinanid, a nakaisuratan ti napasamak dagiti immuna a nagindeg iti daytoy a kontinente, ken ti puon a naggapuanda. Kinunana pay a linaonna ti pakabuklan ti agnanayon nga ebanghelio, kas inyawat ti Mangisalakan kadagiti nagkauna a nagindeg.

Kasta met, nga adda dua a bato iti pirak a bai—ket dagitoy a bato, a naimuntar iti kalasag, ti mangbukel iti maaw-awagan iti Urim ken Thummim—a nairaman kadagiti pinanid a naidulin; ket naited ken naaramat dagitoy a bato dagiti nabukel a “mammadto” iti nagkauna wenna immuna a panawen; ken insagana ida ti Dios nga agpaay iti pannakaipatarus ti libro.

Kalpasan ti panangibagana kaniak kadagitoy a banag, inrugina ti nagadaw kadagiti padto iti Daan a Tulag. Inrugina nga inadaw ti maikatlo a kapitulo ti Malakias; ken inadawna met ti maikapat ken maudi a kapitulo ti isu met laeng a padto, nupay adda bassit pakaigidiatanna iti mabasa iti Bibliatayo. Idinto nga adawenna ti umuna a bersikulo a kas mabasa kadagiti librotayo, inadawna ketdi a kas itoy:

Ta adtoy, dumtengto ti aldaw a manguram a kas urno, ket amin dagiti napalanguad, wen, ken amin nga agaramid iti kinatiri mauramto a kas garami; ta mapuoranto amin nga umay, kinuna ti Apo ti Pangen, nga awanto ti mabati kadakuada nga uray no ramut wenna sanga.

Ket manen, inadawna ti maikalima a bersikulo a kas itoy: *Adtoy, ipalgakko kadakayo ti Kinasaserdote, iti ima ni Elias a propeta, sakbay ti idadateng ti naindaklan ken nakaal-alingget nga aldaw ti Apo.*

Maigidiat met ti panangadawna iti sumaruno a bersikulo: *Ket imulananto iti puso dagiti ubbing ti kari a naaramid kadagiti amma, ket umasidegto ti puso dagiti ubbing kadagiti ammada. Ket no saanto a kasta, madadaelto a mamimpinsan ti daga iti yaayna.*

Mainayon itoy, inadawna ti maika-sangapulo-ket-maysa a kapitulo ti Isaias, a kinunana a dandanin maipatungpal. Inadawna met ti maikatlo a kapitulo ti Dagiti Aramid, ti maika-duapulo-ket-dua ken

maika-duapulo-ket-tallo a bersikulo, a kas iti pakabuklanda iti Baro a Tulagtayo. Kinunana a ni Cristo dayta a propeta; ngem saan pay a dimteng ti aldaw a “maipusingto kadagiti tao dagiti di dumngeg iti timekna,” ngem asidegen ti yaayna.

Inadawna met ti maikadua a kapitulo ti Joel, manipud iti maika-duapulo-ket-walo a bersikulo agingga iti maudi. Kinunana met a saan pay a natungpal daytoy, ngem dandanin. Ket innayonna pay a dandanin naan-anay dagiti Gentil. Adu pay a binatang ti nasantuan a kasuratan ti inadawna, ket nangted iti adu a pammalawag a saan a mabalin nga agapaden ditoy.

Ket imbagana manen kaniak, nga inton maalak dagiti pinanid a nasaona—ta saan pay a dimteng ti panawen a pannakaalada—diakto ipakita dagitoy iti uray siasino; kasta met ti kalasag a kadua ti Urim ken Thummim; kadagitinto laeng maibilin a pangipakitaak; ket madadaelakto no diak agtungpal. Bayat ti pannakisasaona kaniak maipanggep kadagiti pinanid, nalukatan ti sirmatak ket nakitak ti lugar a nakaidulinan dagiti pinanid, ket nakalawlawag ken naisalsalumina isu nga ammok manen ti lugar idi sarungkarak.

Kalpasan daytoy a pannakisao, nakitak ti lawag iti siled a napardas a nangbalkot iti tao a nakisao kaniak, ket nagtultuloy a kasta agingga a simmipnget manen ti siled, malaksid ti nangbalkot kenkuana; idi, kellaat a nakitak, arigna, a naglukat ti dana a kumamang iti langit, ket nagpangato agingga a namimpinsan a nagpukaw, ket nabati ti siled a kas met laeng iti sigud sakbay a nagparang daytoy nailangitan a lawag.

Nagiddaak a nangpampanunot iti naisalsalumina a buya, ken masmasdaaw iti imbaga kaniak daytoy karkarna a mensahero; idi, iti kairut ti panagpampanunotko, kellaat a naduktalak a mangrugi manen nga aglawag ti siledko, ket iti apagdarikmat, a kasla iti sigud, adda manen ti nailangitan a mensahero iti abay ti iddak.

Inrugina, ket inulitna manen dagiti imbagana iti immuna nga isasarungkarna, nga awan ti uray bassit a nagdumaanda; sa kalpasanna, imbagana kaniak ti naindaklan a panangukom a mapasamakto ditoy daga, ti nakaam-amak a panagsaknap ti bisin, ranget, ken angol; ket mapasamakto ditoy daga iti daytoy a kaputotan ti naladingit a pannakaukom. Kalpasan ti panangisalaysayna kadagitoy a banag, nagpangato manen a kas iti immuna.

Iti daytoy a kanito, nadagsen dagiti panangipapan nga immapay kaniak, ket awan ti umapay a turog, ket nagiddaak a masmasdaaw kadagiti agpadpada a nakita ken nangngegak. Ngem anian a siddaawko idi makitak ti sigud a mensahero iti abay ti iddak, ket inulitna manen dagiti naibaganan; ket innayonna nga agannadak, ta padasennakto kano a sulisogen ni Satanas (a gapu iti napanglaw a kasasaad ti kaamaan ti amak), a mangala kadagiti pinanid iti gagem a bumaknang. Imparitna kaniak daytoy, a kinunana a masapul nga awan ti sabali a gandatko iti panangalak kadagiti pinanid no di ti pakaidayawan ti Dios, ken masapul a saanak a maawis iti sabali a gagem malaksid ti panangipasdek iti pagarianna; no saan diak ida maala.

Kalpasan daytoy maikatlo nga isasarungkar, nagpangato manen iti langit a kas idi, ket nabatiak manen a mangub-ubog iti kinakarkarna ti napadasak; idi kalpasan ti maikatlo a panagpangato ti nailangitan a mensahero manipud iti yanko, dandani naigiddan ti panagtaraok ti kawitan a nakaammuak a parbangonen, a kaipapananna a nagpatnagkami a nagsarsarita.

Bimmangonak iti iddak kalpasanna, ket, kas iti nakairuamak, sinangok dagiti nasken nga aramidek iti dayta nga aldaw; ngem, iti panangpadasko nga agtrabaho a kas iti napalpalabas, naduktalak a naugotanak iti pigsang ket saanak a makapagtrabaho. Nadlaw ti amak, nga agtartrabaho iti sibayko, nga adda di nasayaat a mapasasamak kaniak, ket pinagawidnak. Rinugiak ti nagna nga agawid; ngem, iti iruruarko iti alad ti talon a yanmi,

napukaw a namimpinsan ti pigsak, ket nadalupoak iti daga, ket naawananak iti puot.

Immuna a nalagipko ti timek a nakisao kaniak, nga aw-awagannak iti naganko. Timmangadak, ket nakitak ti sigud a mensahero a nakatakder iti ngatuen ti ulok, a nalikmut iti lawag a kas idi damo. Inulitna manen kaniak ti amin nga imbagana iti napalabas a rabii, ket imbilinna a mapanak iti amak ket ibagak kenkuana ti sirmata ken dagiti bilin a naawatko.

Nagtungpalak; nagsubliak iti amak iti talon, ket inulitko kenkuana ti amin a banag. Imbagana kaniak a naggapu daytoy iti Dios, ket imbagana a mapanak ken aramidek ti imbilin kaniak ti mensahero. Pimmanawak iti talon, ket napanak iti lugar nga imbaga ti mensahero a nakaidulinan dagiti pinanid; ket gapu iti kinalawag ti sirmata a naited kaniak maipapan itoy, nailasinko a dagus ti lugar apaman a nakadanonak idiaiy.

Ti Sagrado a Kasuratan

Mainugot ti purok ti Manchester, probinsia ti Ontario, Nueva York, a yan ti turod a kalalainganna iti kadakkel, ken katayagan iti sangakaarrubaan. Iti akinlaud a paset daytoy a turod, iti saan nga adayo iti tuktok, iti pandag ti panakkelen a bato, adda dagiti pinanid, a naidulin iti kahon a bato. Napuskol daytoy a bato ken nagtimbukel a nagtimburog iti tengnga, ken naginduyas iti igidna, isu a makita ti akintengnga a pasetna a pimmissuol iti daga, ngem nagaburan iti daga ti aglawlaw nga igidna.

Idi naikkatkon ti daga, nagsapulak iti barreta, nga insengngatko iti sirok ti igid ti bato, ket binasuelko babaen ti bassit a pigsak. Kimmitaak iti uneg, ket nakitak sadiay dagiti pinanid, ti Urim ken Thummim, ken ti kalasag, a kas nasao ti mensahero. Naaramid ti kahon a nagyanaan dagitoy iti napidipid a batbato a kasla semento. Adda iti lansad ti kahon ti dua a bato a naisungangat iti kahon, ket naiparabaw kadagitoy dagiti pinanid ken dadduma pay a banag.

Pinadasko nga iruar ida, ngem imparit ti

mensahero, ket naibaga manen a di pay dimteng ti panawen a pannakairuarda, ket di pay mabalin, agingga a mapalabas ti uppat a tawen manipud iti dayta a panawen; ngem imbagana a rumbeng a mapanak iti dayta a lugar iti apagisu a makatawen manipud iti dayta a kanito, ket agkitakami, ket rumbeng nga itultuloyko ti umay agingga iti panawen a mabalinen nga iruar dagiti pinanid.

Ngarud, kas iti naibilin kaniak, tinawen a napanak, ket nasarakak sadiay iti tunggal isasarungkarko ti isu met laeng a mensahero, ken immawatak iti panangiwanwan ken pannakaammo manipud kenkuana iti tunggal panagsaritami, a sidadayaw iti kayat ti Apo nga aramiden, ken no kasano ken no ania a wagas ti pannakaimaton ti pagarianna iti ud-udina nga aldaw.

Gapu ta saan nga umdas ti nailubongan a kabaelan ti amak, nasken nga agtrabahokami a nasayaat, iti agmalmalem, no adda gundaway, wenno saankami nga agbiag. Addakami iti balay no dadduma, no dadduma iti ganggannaet, ket babaen ti agtultuloy a panagagawa naaddaankami iti umdas a kasapulan.

. . .Iti Oktubre 1825, nagtrabahuak iti naanus a lakay nga agnagan iti Josiah Staal, nga agnaed iti probinsia ti Chenango, Estado ti Nueva York.

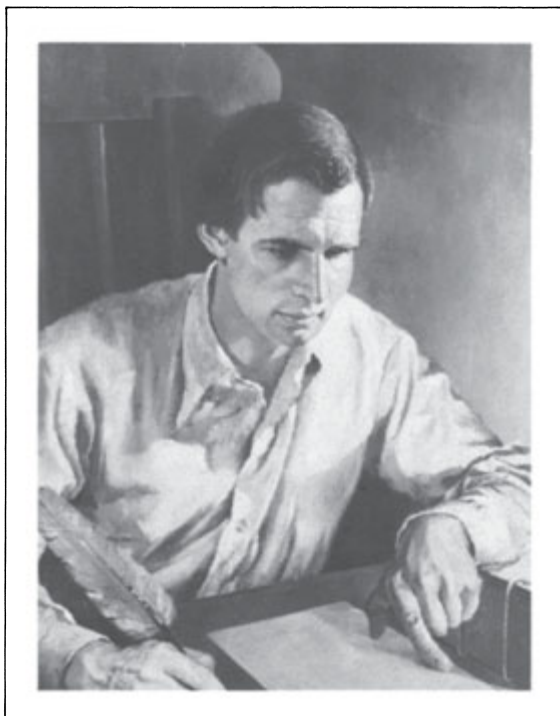
Bayat ti panawen a panagtrabahok, nagkaseraak ken ni Mr. Isaac Hale, ti [Harmony, Susquehanna County, Pennsylvania]; idiyay ti immuna a nakakitaak iti asawak (ti balasangna), ni Emma Hale. Iti maika-sangapulo-ket-walo ti mabilang iti Enero 1827, nagkasarkami, idi agtatrabahoak pay laeng ken ni Mr. Staal.

Kalpasan la unay ti kasarko, pinanawak ni Mr. Staal, ket napanak iti amak, ket nakipagtalonak kenkuana iti dayta a panawen.

Dimteng ti panawen a pannakaala dagiti pinanid, ti Urim ken Thummim, ken ti kalasag. Iti maika-duapulo-ket-dua nga aldaw ti Septiembre, sangaribu-walo-gasut-ken-duapulo-ket-pito, nga ipapanko manen iti lugar a nakaidulinanda iti gibus ti sabali a tawen, inyawat ti sigud a

*“D*imteng ti
panawen a pannakaala
dagiti pinanid.”

*“Dagus a
rinugiak a sinakar
dagiti naisurat iti
pinanid.”*

nailangitan a mensahero babaen daytoy a paganetget: a siak ti rumbeng a mangaywan kadagitoy; a no baybay-ak ida, wenno gapu iti pannakaliwayko, maisinaak; ngem no usarek ti amin a kabaalak a mangaywan kadagitoy, agingga nga alaen ida ti mensahero, masapul a masalaknibanda.

Naammuak ti gapuna idi agangay no apay a naipaganetget ti panangitalimengko kadakuada, ken no apay a kinuna ti mensahero a no naaramidkon ti nasken nga aramidek alaennanto ida. Ta apaman laeng a naammuan ti kaaddada kaniak, adun ti napinget a mangagaw. Adu a panglakagan ti naaramat para iti dayta a gagem. Limmanlan ti pannakaparparigatko, ket nagtultuloy ti adu a nagpanggep a mangala kadagitoy manipud kaniak agingga iti mabalin. Ngem babaen ti sirib ti Dios, nagtalinaedda a natalged kadagiti imak, agingga a natungpalko ti naikeddeng nga aramidek. Ket, babaen ti tulag, innala ida ti mensahero, inyawatko ida kenkuana; ket addada iti aywanna agingga ita, iti maikadua nga aldaw ti Mayo, sangaribu-walo-gasut-ken-tallopulo-ket-walo.

Nupay kasta, nagtultuloy pay laeng ti riribuk, ket insaknap ti saosao nga addaan iti rinibu a dila ti kinaulbod maipanggep iti kaamaan ti amak, ken maipanggep kaniak. No saritaek amin a rinibu a pasetda, adu a libro ti pakaisuratanda. Nupay kasta, nakaro unayen ti panangparparigat ket kasapulanen a panawak ti Manchester, ket mapankami iti asawak iti probinsia ti Susquehanna iti estado ti Pennsylvania. Iti panagrubrubuatmi—kasla dimi kabaelan gapu iti kinapanglaw, ken iti pammarpargatda kadakami—iti baet ti panagtutuokmi nakasarakkami iti natakneng a gayyem a managan iti Martin Harris, a simmarungkar kadakami ken nangted iti limapulo a doliar a katulonganmi nga agbiahe. Agnaed ni Mr. Harris iti ili ti Palmyra, probinsia ti Wayne, iti estado ti Nueva York, ken mabigbig a mannalon.

Babaen daytoy nairanrana a tulong nakadanonak iti lugar a naituding a papanak iti Pennsylvania; ket dagus a rinugiak a sinakar

dagiti naisurat iti pinanid apaman a nakasangpetak. Adu ti nasakarko kadagitoy, ket babaen ti Urim ken Thummim naipatarusko ti sumagmamano kadakuada, nga inaramidko iti nagbaetan ti idadatengko iti balay ti katugangak a lalaki, iti Disiembre, ken iti sumuno a Pebrero.

Iti Pebrero, immay iti lugarmi ti nasao a Mr. Martin Harris, innalana dagiti kitikit nga inadawko kadagiti pinanid, ket intugotna ida iti ciudad ti Nueva York. No ania man ti mapasamak kenkuana ken dagiti kitikit, ibasarko iti palawagna iti napasamak, kas iti panangisalaysayna kaniak kalpasan ti panagsublina, a kas iti sumaganad:

“Napanak iti ciudad ti Nueva York, ket impakitak dagiti kitikit a naipatarusen, a nakairamanan dagiti patarus, ken ni Propesor Charles Anthon, ti madaydayaw iti pannakabigbigna iti lubong ti literatura. Imbaga ni Propesor Anthon nga umno ti patarus, a nasaysayaat pay ngem iti nakitanan a patarus manipud iti Egipto. Impakitak met kenkuana dagiti di pay naipatarus, ket imbaga nga Egipto, Chaldaic, Assyriac, ken Arabic dagitoy; ken imbaga a pudno dagitoy a kitikit. Inikkannak iti sertipiko, a mamasingked kadagiti tao iti Palmyra a pudno dagitoy a kitikit, ken kasta met nga umno ti pannakaipatarusda. Innalak ti sertipiko ket imbolsak, ket agpakadaak koman, idi pagsubliennak ni Mr. Anthon, ket dinamagna kaniak no kasano ti pannakasapul ti agtutubo nga adda balitok a pinanid iti lugar a nakasarakanna kadagitoy. Insungbatko nga imbaga kenkuana ti anghel ti Dios.

“Ket kinunana kaniak, ‘Kitaek man dayta sertipiko.’ Inruarko iti bolsak ket intedko kenkuana, idin innala ken pinigispigisna, a kinunana nga awan itan ti masasao a mangibabaet nga anghel, ken kasta met nga ipatarusna dagiti pinanid no itedko kenkuana. Imbagak kenkuana a nakadulin dagiti pinanid, ken kasta met a mapawilanak a mangitugot. Insungbatna, ‘Diak mabasa ti naidulin a libro.’ Pinanawak ket napanak ken ni Dr. Mitchell, a

nangpatalged iti kinuna ni Propesor Anthon iti kinapudno dagiti kitikit ken ti patarus.”

Iti maikalima nga aldaw ti Abril 1829, immay ni Oliver Cowdery iti balayko, agingga a diak nakitan a pulos. Imbagana kaniak a gapu ta mangisursuro iti asideg a pagadalan iti pagnaedan ti amak, ken gapu ta maysa ti amak kadagiti naibaon iti pagadalan, nagkasera iti maysa a panawen iti balayna, ket bayat ti kaaddana sadiay, naisaritada kenkuana ti maipanggep iti pannakaalak kadagiti pinanid, isu nga immay nagdamag kaniak.

Dua nga aldaw kalpasan ti isasangpet ni Mr. Cowdery (iti maikapito ti Abril) rinugiak nga impatarus ti Libro ni Mormon, ket rinugianna ti nangisurat para kaniak.

Naisubli a Kinasaserdote

Itultuloymi pay laeng ti agipatarus, idi, iti sumuno a bulan (Mayo 1829), napankami iti kakaywan iti maysa nga aldaw tapno agkararag ken agsaludsod iti Apo maipanggep iti panagbuniag para iti pannakaugas ti basol, a nasarakanmi a naagapad iti patarus dagiti pinanid. Idi ngarud ta ar-aramidenmin, agkarkararag ken umaw-awag iti Apo, bimmaba ti mensahero manipud iti langit iti naraniag nga ulep, ket idi ipatayna dagiti dakulapna kadakami, inordenannakami, a kinunana:

Kadakayo padak a katulongan, iti nagan ti Mesias, itdek ti Kinasaserdote ni Aaron, nga agiggem iti tulbek dagiti mangibabaet nga anghel, ken ti ebanghelio ti panagbabawi, ken ti panagbuniag babaen ti panangirarem iti pannakaugas ti basol; ket saanton a mapukaw manen iti daga agingga a mangipaay manen dagiti lallaki nga annak ni Levi iti Apo iti kinalinteg.

Kinunana nga awan ti bileg daytoy Kinasaserdote ni Aaron a mangipatay iti dakulap a mangted iti Espiritu Santo, ngem maisagutto daytoy kadatayo kalpasanna; ket binilinnakami a mapan tapno mabuniagan, ken inikkannakami iti annuroten a buniagak ni Oliver Cowdery, ket buniagannak met kalpasanna.

Kas mayataday itoy napankami ken nabuniagan. Immuna a binuniagak, sa insarunonak a binuniagan—kalpasanna impatayko dagiti dakulapko iti ulona ket inordenak iti Kinasaserdote ni Aaron, ket kalpasanna impatayna met dagiti dakulapna kaniak ket inyordenna kaniak ti umasping a Kinasaserdote—a kas naibilin kadakami.

Imbaga ti mensahero a simmarungkar kadakami iti daytoy a pagteng ken nangipaay kadakami itoy a Kinasaserdote, a Juan ti naganna, a kas iti awag ken ni Juan Bautista iti Baro a Tulag, ket inaramidna daytoy babaen ti panangiwardas da Pedro, Santiago ken Juan, nga agikut iti tulbek ti Kinasaserdote ni Melchizedek, ti Kinasaserdote, kinunana, a maipaayto kadakami iti naituding nga aldaw, ket kasta met a maawaganakto iti umuna nga Elder ti Simbaan, ket isu (ni Oliver Cowdery) ti maikadua. Maika-sangapulo-ket-lima nga aldaw ti Mayo 1829 idi, a naordenankami iti ima daytoy a mensahero, ken nabuniagan.

Apagaonmi iti danum kalpasan ti pannakabuniagmi, nariknamin ti naindaklan ken nailangitan a bendision manipud iti Nailangitan nga Ama. Apagbuniagko ken ni Oliver Cowdery, simrek a dagus ti Espiritu Santo kenkuana, ket timmakder ken nagipadto iti adu a banag a napasamak iti saan a nabayag. Ket manen, apagbuniagna kaniak, naaddaanak met iti espiritu ti panangipadto, idi, iti panagtaktakderko, impadtok ti panagrangpaya daytoy a Simbaan, ken adu a banag a maipanggep iti Simbaan, ken daytoy a kaputotan dagiti annak ti tao. Napnokami iti Espiritu Santo, ket inrag-omi iti Dios ti pannakaisalakanmi.

Gapu ta nalawlawaganen ti panunotmi, impasnekmi nga inadal dagiti nasantuan a kasuratan, ken ti pudno a kaipapanan ken gagem dagiti ad-adda a nakaskasdaaw a binatang a naipakaammo kadakami iti wagas a dimi pulos nagun-od iti napalabas, wenna uray no naisuro la koma idi. Kabayatanna napilitankami a nangilimed iti palimed iti panangawatmi iti Kinasaserdote ken ti pannakabuniagmi, gapu iti

aramid a panangidadanes a mapasasamakan iti sangakaarrubaan.

Naballaagankami a mabalin a maarang, manen ken manen, ket daytoy, babaen pay, dagiti propesor ti pammati. Ket natubeng laeng ti gagemda a mangarang kadakami gapu iti kinalatak ti kaamaan ti ama ti asawak (babaen ti Nadiosan a pannarabay), a nagbalin a nadekkt unay kaniak, ken mangsuppiat kadagiti bunggoy, ken situtulok a nangpalubos kaniak a mangituloy iti panagipatarusko nga awan ti lapped; ket ngarud nangidiaya ken nangikari kadakami iti salaknib iti amin a saan a nainkalintegan a mapasamak, no la ket maidatag kadakuada. (Joseph Smith—History 1:3–75.)

Dagiti Saksi

Iti panagtultuloy ti panagipatarus, pinattapattami a mangted ti Apo iti tallo a naisangsangayan a saksi, a palugodanna a makakita kadagiti pinanid a nagtaudan ti naipatarus a Libro ni Mormon; a mangaramid met dagitoy a saksi iti pakakitaan, a masarakanto a pakakitaan, iti Libro ni Mormon, Ether 5:2-4 ken 2 Nephi 27:12. Agarup a naigiddan iti pannakatakuatmi itoy, immabay kada Oliver Cowdery, David Whitmer, ken Martin Harris nga ibagada kaniak a dawatek iti Apo a maited kadakuada ti gundaway nga agbalin a tallo a naisangsangayan a saksi. [Naaramid ti panagsaludsod iti Apo ket naipalgak a dagitoy tallo ti agbalin a naisangsangayan a saksi.]

Iti saan a nabayag, nagnanaminganmi kada Martin Harris, David Whitmer ken Oliver Cowdery a mapan iti kakaywan ket padasenmi a tun-oyen, babaen ti napasnek ken napakumbaba a panagkararag, ti pannakatungpal ti naited a kari—a nasken a makitada dagiti pinanid. Pinilimi ti paset ti kakaywan nga asideg iti balay ni Mr. Whitmer, a napanan, ket idi nakaparintumengkamin, inkararagmi a napnuan pammati iti Mannakabalin a Dios nga ipaayna kadakami ti pannakatungpal dagitoy a kari.

Babaen ti sigud a napagnanamingan, inrugik ti napigsa a kararag iti Nailangitan nga Ama, sa nagsisinnublat a simmaruno dagiti sabali. Nupay kasta, dimi nagun-od iti umuna a panangpadas, ti sungbat wenno pammalubos iti nadosan a parabur nga agpaay kadakami. Inulitmi ti immuna a wagas ti panagkararagmi, a nagsisinnublat nga inawagan ken inkararag a sipapasnek ti tunggal maysa iti Dios, ngem isu met la ti banagna.

Gapu itoy, ti maikadua a pannakapaaymi, insingasing ni Martin Harris nga ilaksidna ti bagina kadakami, iti pammatina, kas imbagana, a ti kaaddana ti gapu ti dimi pakagun-odan iti kayatmi. Limmaksid ngarud kadakami, ket nagparintumengkami manen, ket di pay unay nabayag nga agkarkararagkami, idi makakitakami iti lawag iti law-ang a ngatuenmi, a nagpaiduma ti raniagna; ket adtoy, nagtakder ti anghel iti sangomi. Iggemna dagiti pinanid. Sinaggaysana nga inyawat dagiti binulong, tapno makitami ida, ken agtalimudok kadakami dagiti nakakadkadlaw a kitikit. Kinasaona kalpasanna ni David Whitmer, a kinunana, “David, paraburannaka ti Apo, ken dagiti agtungpal kadagiti bilinna”; idi, apagdarikmat kalpasanna, nakangngegkami iti timek manipud iti labes ti lawag iti ngatuenmi, a kinunana, “Naipakaammo dagitoy a pinanid babaen ti pannakabalin ti Dios, ket naipatarusda babaen ti pannakabalin ti Dios. Umno dagiti patarus a naimatanganyo, ket bilinenkayo a mangaramid iti pakakitaan iti makita ken mangngegyo ita.”

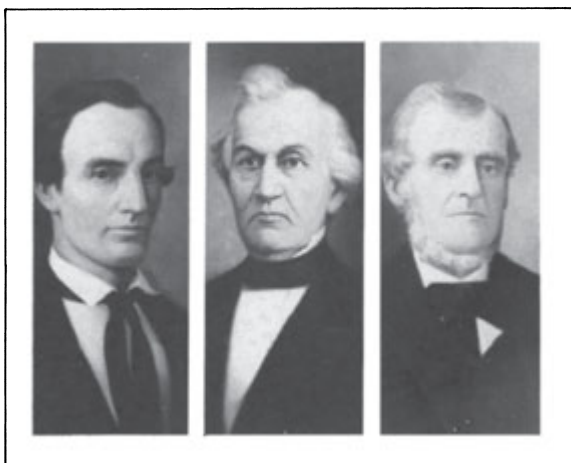
Pinanawak biit da David ken Oliver ket sinapulko ni Martin Harris, a nasarakak iti saan unay nga adayo a sipapasnek nga agkarkararag. Nupay kasta, imbagana kaniak kalpasanna, a dina pay nagutugot ti Apo, ket sipapasnek a nagpakaasi kaniak a kaduaek nga agkararag, tapno magun-odna met koma ti kas iti nagun-odmi. Nagkararagkami ngarud, ket nagun-odmi iti kamaudiananna ti kalikagummi, ta sakbay a nalpaskami nga agkararag, naglukat ti sirmata iti imatangmi, ket naglukat manen kaniak, ket naminsan pay a nakita ken nangngegak dagiti isu met laeng a banag; idinto

nga iti dayta met la a kanito, nagsangit ni Martin Harris, awan duadua a gapu iti agliplippias a ragsakna. “Umdas daytoyen, umdas daytoyen! nakitakon kadagiti matak; nakitakon kadagiti matak”; ket naglagtolagto, impukkawna, “Hosanna,” a pagdayaw iti Dios, wenna iti sabali a panna agliplippias a rag-o.

Iti pannakagun-od, babaen ti kaasi ti Dios, kadagitoy nailangitan a pakaammo, addan kadagitoy tallo a tao ti pannakatungpal ti bilin nga inawatda, kas nasaon, a mangted iti pakakitaan kadagitoy a banag; tapno maipatungpal daytoy, timmakderda ket inaramidda ti sumaganad a dokumento:

Ti Pammaneknek Dagiti Tallo a Saksi

“**M**aipakaammo kadagiti amin a pagilian, kakabsat, pagsasao, ken tattao a pakaidanonanto daytoy nga aramid: a dakami, a gapu iti parabur ti Dios Ama, ken ti Apotayo a ni Jesucristo, nakitami dagiti pinanid a naglaon kadagitoy a kasuratan, nga isu ti kasuratan dagiti tao ni Nephi, ken kasta met dagiti Lamanite, dagiti kakabsatda, ken kasta met dagiti tao ni Jared, a naggapu iti nasao a torre. Ken kasta met nga ammomi a dagitoy ti naipatarus babaen ti sagut ken pannakabalin ti Dios, ta ti timekna ti nangipalawag kadakami, isu nga ammomi a sitatalged a pudno ti naaramid. Kasta met a paneknekanmi a nakitami dagiti naikitikit iti pinanid; ken dagitoy ti naipakita kadakami babaen ti pannakabalin ti Dios, a saan a ti tao. Ket ipalawagmi iti nasimbeng a sao, a bimmaba ti anghel ti Dios manipud iti langit, ket intugotna ken impakitana kadakami, a naiggamanmi ken nakitami dagiti pinanid, ken dagiti naikitikit; ket ammomi a gapu iti parabur ti Dios Ama, ken ti Apotayo a ni Jesucristo, a nakitami ket saksianmi a pudno dagitoy a banag, ken nakaskasdaaw iti imatangmi. Nupay kasta, imbilin kadakami ti timek ti Apo a masapul a dakami ti mangisurat iti daytoy; ket, tapno agtungpalkami iti bilin ti Dios, paneknekanmi

*“Nakitami dagiti
naikitikit iti pinanid . . .
ket saksianmi a pudno
dagitoy a banag.”*

dagitoy a banag. Ket ammomi a no napudnokami ken ni Cristo, maikkat kadagiti kawesmi ti dara ti amin a tao, ket sumarangkaminto nga awan mulitna iti pangukoman ni Cristo, ket makipagnaedkaminto kenkuana iti agnanayon idiyay langit. Ket agpaay ti dayaw iti Ama, ken iti Anak, ken iti Espiritu Santo, a maysa a Dios. Amen.”

Oliver Cowdery
David Whitmer
Martin Harris

Iti saan a nabayag kalpasan ti pannakaaramid dagitoy a banag, naala dagitoy sumaganad a mainayon a pammaneknek.

Ti Pammaneknek Dagiti Walo a Saksi

“**M**aipakaammo iti amin a pagilian, kakabsat, pagsasao, ken tattao, a pakaidanonanto daytoy nga aramid: nga impakita kadakami ni Joseph Smith, Jun., ti nangipatarus itoy nga aramid, dagiti nasao a pinanid a kasla balitok; ket kas iti kaadu ti binulong nga impatarus ti nasao nga Smith naiggaman, ken nakitami dagiti naikitikit, nga aglanglanga a kadaanan, ken naisangsangayan ti pannakaaramidna. Ket paneknekanmi ti kasuratan a sipapasnek, a ti nasao nga Smith ti nangipakita kadakami, ta nakitami ken binagkatmi, ket ammomi a sitatalged nga adda iti nasao nga Smith dagiti pinanid a nasaomin. Ket itedmi ti nagnaganmi, a mangpaneknek iti lubong iti nakitami. Ket saankami nga agulbod, paneknekan ti Dios daytoy.”

Christian Whitmer	Hiram Page
Jacob Whitmer	Joseph Smith, Sen.
Peter Whitmer, Jun.	Hyrum Smith
John Whitmer	Samuel H. Smith

Magagarankami itan iti pannakatungpal ti kari kadakami, nga inted kadakami ti anghel a nangipaay kadakami iti Kinasaserdote ni Aaron, kas nasaon, a no la ketdi agtultuloykami a napudno, maitedto met kadakami ti

Kinasaserdote ni Melchizedek, a mangikut iti pannakadutok a mangipatay iti dakulap para iti sagut ti Espiritu Santo.

(Impakdaar ti Propeta a nayawat ti Kinasaserdote ni Melchizedek babaen dagiti ima da Pedro, Santiago, ken Juan, iti lugar nga igid ti Karayan Susquehanna, iti beddeng ti Probinsia ti Susquehanna, Pennsylvania, ken Colesville, Probinsia ti Broome, Nueva York.)

Nabangon ti Simbaan

Bayat ti kaadda ti Libro ni Mormon iti ima ti agimalmaldit, intultuloymi pay laeng ti nagipaneknek ken nangted iti pakaammo, no la ketdi adda gundawaymi; ken imbagami met kadagiti kakabsatmi a nakaawatkami iti bilin a mangbukel iti Simbaan; ket nagtataripnongkami gapu iti dayta a panggep kas mayalubog, iti balay ni Mr. Peter Whitmer, Sen., (innemkami) iti Martes, iti maikanem nga aldaw ti Abril, iti sangaribu-walo-gasut-ket-tallopulo a tawen kalpasan ti pannakaipasngay ni Cristo. Kalpasan ti pananglukatmi iti miting babaen ti napasnek a kararag iti Nailangitan nga Ama, intuloymi, kas mayalubog iti napalabas a bilin, nga inawagan dagiti kakabsatmi no awatendakami a kas maestroda kadagiti banag a maipaay iti Pagarian ti Dios, ken no kayatda nga ituloymi ken mabukel a kas simbaan a mayalubog iti nasao a bilin nga inawatmi. Immannugotda kadagitoy sumagmamano a singasing babaen ti sangsangkamaysa a butos. Impatayko ngarud dagiti dakulapko iti ulo ni Oliver Cowdery, ket inordenak nga Elder “Ti Simbaan ni Jesucristo Dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw”; ket inordenannak met kalpasanna iti opisina ti Elder iti nasao a Simbaan. Nangalakami kalpasanna iti tinapay, binendisionanmi, ken pinirpirsaymi; kasta met ti arak, binendisionanmi, ket kaduami ida nga imminum. Impataymi kalpasanna dagiti dakulapmi iti ulo ti tunggal kameng ti Simbaan nga adda, ta awatenda koma ti sagut ti Espiritu Santo, ken mapaneknekanda a kameng ti Simbaan ni Cristo. Nabuslon nga Espiritu Santo

*“Impakita kadakami
ni Joseph Smith, Jun. . . .
dagiti nasao a pinanid . . .
a mangpaneknek iti lubong
iti nakitami.”*

*N*ayawat
ti Kinasaserdote ni
Melchizedek babaen dagiti
ima da Pedro, Santiago,
ken Juan.

ti naibuyat kadakami—sumagmamano ti nangipadto, bayat ti panagdaydayawmi iti Apo, ket aglapolapusanan ti rag-omi.

Intultuloymi ti nagawag ken nagorden kadagiti dadduma pay a kakabsat a lallaki iti nadumaduma nga opisina ti Kinasaserdote, kas maibatay iti paawat ti Espiritu kadakami; ket kalpasan ti naragsak a kanito a nabubos a nangpaneknek ken nangrikna iti bileg ken parabur ti Espiritu Santo, babaen ti kaasi ti Dios a naited kadakami, nagsisinakami nga addaan iti makapnek a pannakaammo a kamengkamin a sangapada, ken inawat ti Dios, ti “Ti Simbaan ni Jesucristo,” a nabukel babaen ti bilin ken paltiing nga intedna kadakami kadagitoy ud-udina nga aldaw, kasta met a mayalubog iti alagaden ti Simbaan kas nailanad iti Baro a Tulag.

* * *

Daytoy ti nalaka, natarus a pammaneknek ni Joseph Smith, a mangted kadagiti sumagmamano a pasamak a nangitunda iti pannakabangon ti Ti Simbaan ni Jesucristo Dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw.

Iti saan a nabayag kalpasan ti pannakabangon ti Simbaan, immakar iti Kirtland, Ohio (iti asideg ti Cleveland) a kaduana dagiti pasurotna manipud iti Nueva York. Nabangon ti napintas a templo, naipasdek ti aramid a misionario, immadu ti kameng ti Simbaan. Maibilang kadagiti nalukatan a mision ti maysa iti Missouri, ket immakar idi agangay ti bagi ti Simbaan iti Missouri.

Daytoy ti panawen ti nadukot a pammati. Adu a panagsisinnuppiat ti naaramid a maibusor kadagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw. Pinaksiat ida dagiti grupo. Napilitanda a pimmanaw, pinanawanda dagiti pagtaenganda, dagiti nadalus a bangkagda, ken dagiti balay a pagkararaganda.

Napanda iti Illinois ket naawatda a napnuan asi gapu iti rigatda. Nakaalada iti nalawa a malaylayus a daga iti putputong a paset ti Karayan Mississippi. Kinarsanda daytoy nadanum a lugar ket nangbangonda iti

kadakkelan a siudad iti dayta a panawen iti Illinois—ti Nauvoo, “ti napintas.” Immadu ti bilang dagiti misionario, iti America ken iti England, ket nagballigida iti dayta a panawen.

Apagbiit ti talna iti Nauvoo. Nagbunga iti pannakaidadanes ti napait a di pannakaidna iti pammati. Naibalud da Joseph Smith ken ti kabsatna a lalaki a ni Hyrum iti Carthage, Illinois gapu iti di pudno a pammabasol. Bayat ti panagurayda iti pannakausigda babaen ti naipanamnama a pannalaknib ti estado, pinaltogan ken pinatay ida dagiti armado a grupo a napintaan ti rupada idi Hunio 27, 1844.

Ni Brigham Young ti simmukat a nangidaulo iti Simbaan. Pimmanaw iti Illinois Dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw babaen ti panangiturongna ken inaramidda ti naestoriaan a panagdaliasatda iti Kabatuan a Bambantay, a nagbalinanda a maingel gapu iti rigat ken pammatida.

Malaglagip ita ni Joseph Smith a kas propeta ti Dios dagiti ginasut a ribu iti adu a dagdaga. Agtakder a kas monumento iti nailangitan a pagrebbenganna ti paglaingan ken gapuanan dagiti immawat iti pammaneknekna. Adda ti pondasion Ti Simbaan ni Jesucristo Dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw iti paltiing nga inawatna, ti insurona a sagrado a kinapudno, ken ti pannutok ti kinasaserdote a naisubli babaen kenkuana.

(Nagupgop manipud iti Joseph Smith History 1:3–75 ken iti *History of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints* (Salt Lake City: Deseret Book Company, 1967), 1:2–79.)

Kiddaw iti isasarungkar

Kayatko nga ad-adu pay ti maammuak maipapan iti Ti Simbaan ni Jesucristo Dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw ken dagiti wagas a makatulog kaniak a mangsapul iti nabusbuslon a pannakapnek iti biagko. Pangngaasiyo ta patulodandak iti pannakabagi ti Simbaan a mangilawlawag kaniak ti maipapan iti Simbaan ken dagiti pannursurona.

Ipatulodyo koma daytoy a kiddaw iti:
 Ti Simbaan ni Jesucristo Dagiti Santo iti
 Ud-udina nga Aldaw
 Referral Office, PBIO 2nd Floor
 Morning Star Center
 347 Sen. Gil Puyat Avenue Ext.
 Makati, Metro Manila, Philippines

Nagan

Pagtaengan

Masao

TI SIMBAAN NI
JESUCRISTO
DAGITI SANTO
ITI UD-UDINA NGA ALDAW

ILOKANO

4 02326 67864 0

32667 864